

Τι είναι η εξέταση;

Είναι μια εργαστηριακή εξέταση η οποία προσδιορίζει την τιμή του PSA (ειδικό προστατικό αντιγόνο) στο ορό του αίματος ενός άντρα. Το PSA είναι μια πρωτεΐνη η οποία παράγεται τόσο από τα φυσιολογικά όσο τα καρκινικά κύτταρα του προστάτη. Το PSA εντοπίζεται κυρίως στο σπέρμα όπου βοηθάει στην ρευστοποίηση του όμως μικρές ποσότητες του κυκλοφορούν και στο αίμα. Τα υψηλά επίπεδα του PSA στο αίμα μπορεί να υποδηλώνουν την ύπαρξη καρκίνου στον προστάτη. Ωστόσο και άλλες παθήσεις μπορεί να αυξήσουν την τιμή του PSA, όπως η καλοήθης υπερπλασία και η φλεγμονή του προστάτη. Η μεγαλύτερη ποσότητα του PSA που κυκλοφορεί στο αίμα είναι συνδεδεμένο με κάποιες πρωτεΐνες ενώ μια μικρή ποσότητα κυκλοφορεί σαν ελεύθερο (free). Το άθροισμα του συνδεδεμένου και του ελεύθερου αποτελεί το ολικό PSA (total). Ο λόγος του ελεύθερου προς το ολικό PSA (ratio) χρησιμοποιείται για να δώσει περισσότερες πληροφορίες στην πρώιμη διάγνωση του καρκίνου του προστάτη.

Πότε γίνεται η εξέταση;

Ο καρκίνος του προστάτη είναι η πιο συχνή μορφή καρκίνου στον άνδρα. Η έγκαιρη διάγνωση είναι σημαντική για μια αποτελεσματική θεραπεία. Τα επίπεδα του PSA είναι αυξημένα στο αίμα των ασθενών με καρκίνο προστάτη. Η εξέταση εφαρμόζεται στα πλαίσια του προληπτικού ελέγχου ασυμπτωματικών αντρών ώστε να βρεθεί ο καρκίνος σε πολύ πρώιμα στάδια. Η τιμή του PSA θα πρέπει να συνδυάζεται με την δακτυλική εξέταση του προστάτη που γίνεται από το ορθό.

Εκτός όμως από τον προληπτικό έλεγχο η εξέταση του PSA είναι χρήσιμη και για τους ασθενείς που έχουν διαγνωσθεί με καρκίνο του προστάτη και χρησιμοποιείται για:

- Να βοηθήσουν τον γιατρό να αποφασίσει πότε είναι ο κατάλληλος χρόνος για έναρξη κάποιας θεραπείας
- Να αξιολογείται η αποτελεσματικότητα της θεραπείας
- Να βοηθήσει στην έγκαιρη διάγνωση της υποτροπής του καρκίνου σε ασθενή ο οποίος έχει λάβει θεραπεία.

Ποια είναι η προετοιμασία της εξέτασης;

Δεν χρειάζεται κάποια ιδιαίτερη προετοιμασία ούτε να παραμείνετε νηστικός για να δώσετε δείγμα αίματος για να μετρηθεί το PSA. Ωστόσο θα πρέπει να γνωρίζεται ότι οι παρακάτω καταστάσεις μπορεί να επηρεάσουν την τιμή του:

- Η εκσπερμάτιση μεταβάλλει την συγκέντρωση του ελεύθερο PSA οπότε θα πρέπει να υπάρχει μια αποχή 3 ημερών πριν από την εξέταση.
- Η οξεία προστατίτιδα (λοιμώση του προστάτη) αυξάνει σημαντικά τις τιμές του PSA. Η εξέταση κατά προτίμηση θα πρέπει να δίνεται ένα μήνα μετά το τέλος της θεραπείας της.
- Η κυστεοσκόπηση καθώς και οι διαστολές της ουρήθρας αυξάνουν το PSA. Η εξέταση να δίνεται μετά από μία εβδομάδα.

Ποια είναι η διαδικασία της εξέτασης;

Χρειάζεται να γίνει μια απλή αιμοληψία και στην συνέχεια το δείγμα θα μεταφερθεί στο βιοχημικό εργαστήριο. Με την χρήση ειδικών αναλυτών γίνεται η εκτίμηση του PSA στο υπό εξέταση δείγμα.

Ποια είναι τα αποτελέσματα της εξέτασης;

Η τιμή του PSA μετριέται σε νανογραμμάρια ανά χιλιοστόλιτρο αίματος (ng / mL). Δεν υπάρχουν απόλυτα όρια μεταξύ των φυσιολογικών και παθολογικών τιμών. Ο γιατρός σας εκτός από την τιμή του PSA θα συνεκτιμήσει και άλλους παράγοντες όπως την δακτυλική εξέταση, την ηλικίας σας και το μέγεθος του προστάτη.

Στην απόφαση του γιατρού σας να σας συστήσει ενδεχομένως κάποια βιοψία θα συνεισφέρουν και κάποια στοιχεία όπως:

- PSA velocity. Είναι ο ρυθμός με τον οποίο μεταβάλλεται το PSA με την πάροδο του χρόνου. Μια ταχεία αύξηση μπορεί να υποδηλώνει την ύπαρξη καρκίνου.
- PSA ratio. Είναι ο λόγος του ελεύθερου προς το ολικό PSA. Ένα υψηλό PSA με μικρό ποσοστό του ελεύθερου PSA αυξάνει την πιθανότητα ύπαρξης καρκίνου.